КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б.Жильцов
"04" 09 20 17 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ХВОРОБИ, ЯКІ ПЕРЕДАЮТЬСЯ СТАТЕВИМ ШЛЯХОМ (СТАТЕВІ ХВОРОБИ)

(ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА)

Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0953/17
(підпис) (прізвище, ініціали)
«____» _____ 20 17

2017 – 2018 навчальний рік

2

Робоча програма «Хвороби, які передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)» (Вибіркова дисципліна) для студентів усіх спеціальностей Київського університету імені Бориса Грінченка, 2017, 30с.

Розробник: Тимчик Олеся Володимирівна, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології, кандидат біологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Протокол від 30 серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри фізичної
реабілітації та біокінезіології _____ (О.В. Бісмак)

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи
_____(О.С. Комоцька)

© О.В. Тимчик, 2017 рік
© Університет Грінченка, 2017 рік

ЗМІСТ

	Стр.
Пояснювальна записка	
Структура програми навчальної дисципліни	4
1. Опис предмета навчальної дисципліни	6
2. Тематичний план навчальної дисципліни	7
3. Навчально-методична карта дисципліни	8
4. Програма	9
5. Плани семінарських занять	14
6. Завдання для самостійної роботи	17
7. Система поточного та підсумкового контролю	18
8. Методи навчання	20
9. Методичне забезпечення курсу	20
10. Об’єми вимог до курсу	20
11. Рекомендована література	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системою організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вивчення дисципліни передбачає опанування теоретичних питань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: рівні організації організму людини, взаємозв'язок будови і функцій органів з виконуваними функціями, основи генетики, підготовки педагога до надання першої (долікарської) медичної допомоги при нещасних випадках і невідкладних станах та проведення профілактично-оздоровчої роботи з питань охорони життя і здоров'я дітей.

Мета курсу – опанувати основи сучасних наукових знань у сфері загальної сексології, що дасть змогу в майбутньому зберегти своє сексуальне і репродуктивне здоров'я, розуміти сексуально зумовлені особливості поведінки людей, мотивацію злочинних дій, забезпечення підготовки педагога до надання першої (долікарської) медичної допомоги при нещасних випадках і невідкладних станах та проведення профілактично-оздоровчої роботи з питань охорони життя і здоров'я дітей, з питань гігієни, нозології, терапії, психології, педагогіки у відповідності до основних положень Концепції медичної освіти педагогічних працівників.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема реферативних досліджень з актуальних питань біології та медицини, репродуктології, педіатрії, терапії, гінекології, урології тощо. Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти набувають уміння та навички оперативно оцінити стан хворого або потерпілого, визначити необхідний об'єм першої долікарської медичної допомоги і своєчасно надати її.

У процесі вивчення дисципліни «Хвороби, що передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)» важливо сформувати у студентів відповідні компетенції з урахуванням професійно-орієнтаційної підготовки, а саме**:** світоглядну (ціннісно-смислову) компетентність: розуміння цінності природи та її взаємозв'язку з існуванням людини; розуміння самоцінності людини; прийняття здорового способу життя за норму; знання загальнолюдських принципів співіснування; професійну компетентність: використання одержаних знань у психологічній діяльності; інформаційну компетентність: уміння знаходити необхідну інформацію з теми; вміння застосовувати необхідні новітні інформаційні технології; розвинути в студентів уміння відфільтровувати тільки актуальну та корисну інформацію; формувати вміння аналізувати інформацію, помічати закономірності та використовувати їх, прогнозувати й робити висновки; сформувати вміння на основі аналізу попередньої інформації формувати власну точку зору; сформувати вміння генерувати оригінальні думки та ідеї; сформувати вміння реалізовувати на практиці

на основі власних ідей нові розробки, технології тощо; самоосвітню компетентність: створення оптимальних умов для виявлення пізнавальної активності студентів; формування потреби навчатися протягом усього життя; сприяння формуванню вмінь та навичок здобувати знання самостійно за допомогою різних джерел інформації; комунікативну компетентність: володіти комунікативною культурою, вміти працювати в команді; вміти запобігати та виходити з будь-яких конфліктних ситуацій; здоров'язберігальну компетентність: бережливо ставитись до свого здоров'я та здоров'я інших як до найвищої цінності; здатність організувати та регулювати свою здоров'язберігальну діяльність; адекватно оцінювати власну поведінку та вчинки оточуючих; у готовності зберігати та реалізовувати здоров'язберігальні позиції в умовах професійної діяльності.

Згідно з вимогами програми студенти повинні знати:

- основи анатомії та фізіології організму людини;
- вивчити етапи психосексуального розвитку та його порушень;
- вивчити анатомію та фізіологію статевої системи;
- психологічні та інші аспекти сексуальної норми;
- нормальну анатомію та фізіологію статевих органів чоловіка і жінки;
- нормальну стадійність і терміни психосексуального розвитку;
- сексуальні реакції та феноменологічні характеристики копулятивного циклу;
- соціальні, психологічні, соціально-психологічні та біологічні причини сексуальних дисфункцій;
- способи контрацепції;
- особливості хвороб, що передаються статевим шляхом, та напрями їх профілактики;
- сутність аномалій статевого потягу та фактори, що сприяють їх формуванню;

Студенти повинні вміти:

- оволодіти поняттями норми та патології в сексології;
- володіти правилами роботи при бактеріологічній небезпеці;
- оволодіти основами психогігієни репродуктивного здоров'я;
- оволодіти методами контрацепції та профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом;
- зрозуміти психопатологічну сутність аномалій статевого потягу;
- морфо-функціональні особливості організму дітей в різні вікові періоди;
- питання загальної та особистої гігієни, нозології, анатомії та фізіології;
- основи долікарської діагностики, класифікацію раптових захворювань (в тому числі епідемічних процесів) та патологічних станів;
- формувати стійку антивіктимну поведінку в потенційних жертв;
- техніку надання долікарської допомоги в різних ситуаціях, спрямовану на попередження ускладнень та врятування життя потерпілого;
- володіти правилами роботи в умовах стихійного лиха чи екстремальних ситуацій;

▪використовувати набуті знання не тільки в побуті та особистому житті, а також і в повсякденній роботі з дітьми.

У процесі вивчення дисципліни «Хвороби, що передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)» важливо сформувати у студентів відповідні компетенції з урахуванням професійно-орієнтаційної підготовки, а саме**:**

- ***світоглядну (ціннісно-смислову) компетентність:*** розуміння цінності природи та її взаємозв'язку з існуванням людини; розуміння самоцінності людини; прийняття здорового способу життя за норму; знання загальнолюдських принципів співіснування;
- ***професійну компетентність*****:** використання одержаних знань у психологічній діяльності;
- ***інформаційну компетентність***: уміння знаходити необхідну інформацію з теми; вміння застосовувати необхідні новітні інформаційні технології; розвинути в студентів уміння відфільтровувати тільки актуальну та корисну інформацію; формувати вміння аналізувати інформацію, помічати закономірності та використовувати їх, прогнозувати й робити висновки; сформувати вміння на основі аналізу попередньої інформації формувати власну точку зору; сформувати вміння генерувати оригінальні думки та ідеї; сформувати вміння реалізовувати на практиці на основі власних ідей нові розробки, технології тощо;
- ***самоосвітню компетентність:*** створення оптимальних умов для виявлення пізнавальної активності студентів; формування потреби навчатися протягом усього життя; сприяння формуванню вмінь та навичок здобувати знання самостійно за допомогою різних джерел інформації;
- ***комунікативну компетентність:*** володіти комунікативною культурою, вміти працювати в команді; вміти запобігати та виходити з будь-яких конфліктних ситуацій;
- здоров'язберігальну компетентність: бережливо ставитись до свого здоров'я та здоров'я інших як до найвищої цінності; здатність організувати та регулювати свою здоров'язберігальну діяльність; адекватно оцінювати власну поведінку та вчинки оточуючих; у готовності зберігати та реалізовувати здоров'язберігальні позиції в умовах професійної діяльності.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Хвороби, які передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)», становить 90 год., із них: 22 год. – лекції, 20 год. –семінарські заняття, 42 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: **Хвороби, які передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)**

Курс: III Семестр: 3	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань ВСІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ Напрям підготовки ВСІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	Вибіркова	
	Напрям підготовки ВСІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ _____	Рік підготовки	
		3-й	-й
Змістових модулів – 3		Семестр 3	-й
		Лекції	
Загальна кількість годин – 90		22 год.	-год.
		Семінарські	
		20 год.	-год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	**Освітній рівень – перший «бакалаврський»**	Модульний контроль	
		6 год.	-год.
		Самостійна робота	
		42 год.	-год.
		Вид контролю:	
			-
		ПМК	
		2 год.	

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Хвороби, які передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарські	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль І. Класичні венеричні захворювання							
1.	Вступ. Класичні венеричні захворювання. Сексуальність людини, моделі сексуальності. Сексуальні реакції та копулятивний цикл. Межі сексуальної норми та патології. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії.	9	2	2	-	7	
2.	Анатомія статевих органів. Сифіліс. Гонорея. Шанкроїд. Лімфогранулематоз паховий. Гранульома венерична. ***Семінарське заняття № 1.*** Анатомія статевих органів. Фізіологічні основи сексуальності. Класичні венеричні захворювання. Природно-техногенні небезпеки їх причини, наслідки, шляхи запобігання. Проблеми природно-соціальних небезпек та шляхи їх запобігання.	13	6	4	2	7	
	Разом	**24**	**8**	**6**	**2**	**14**	**2**
Змістовий модуль ІІ. Інфекції, що передаються статевим шляхом							
3.	**Інфекції, що передаються статевим шляхом** **А. З переважним ураженням статевих органів** Сечостатевий хламідіоз. Сечостатевий трихомоніаз. Кандидозні вульвовагиніти і баланопостити. Сечостатевий мікоплазмоз. Генітальний герпес. Гострі бородавки. Генітальний контагіозний молюск. Гарднерельозний вагініт. Урогенітальний шигельоз гомосексуалістів. Лобкової педикульоз. Короста. ***Семінарське заняття*** **№2**. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Сексуальність людини, моделі сексуальності. ***Семінарське заняття*** **№3.** Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Психосексуальний розвиток людини. ***Семінарське заняття*** **№ 4.** Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Сексуальні реакції та копулятивний цикл. Межі сексуальної норми та патології. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії.	17	10	4	6	7	

4.	**<u>Інфекції, що передаються статевим шляхом</u>** **Б. З переважним ураженням інших органів** Інфекція, що викликається вірусом імунодефіциту людини (СНІД).Гепатити. Цитомегалія. Амебіаз (переважно у гомосексуалістів). Лямбліоз. Сепсис новонароджених. Тропічні тропонематози. ***Семінарське заняття* №5**. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін. Статева конституція. Сексуальні дисфункції. ***Семінарське заняття* №6.** Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Методи індивідуальної профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом.	15	8	4	4	7	
	Разом	**34**	**18**	**8**	**10**	**14**	**2**
Змістовий модуль ІІІ. Хвороби та аномалії чоловічих та жіночих статевих органів.							
5.	Хвороби, аномалії та пухлини чоловічих статевих органів. Баланіти, простати тощо.	**11**	4	4	-	7	
6.	Хвороби жіночих статевих органів і молочних залоз. Патологія вагітності. Хвороби жіночих статевих органів: дисгормональні; запальні: пухлинні. Хвороби, аномалії та пухлини жіночих статевих органів. ***Семінарське заняття* №7.** Репродуктивне здоров'я та його збереження. Психогігієна репродуктивного здоров’я. Контрацепція. Оральні контрацептиви - сучасний підхід. Комбіновані гормональні КПК (КОК). Пероральні гормональні контрацептиви, що містять тільки прогестаген (комбіновані оральні таблетки). ***Семінарське заняття* №8.** Міома, кіста і інші хвороби - як вони впливають на загальне та репродуктивне здоров'я жінки? Топ-5 найбільш поширених гінекологічних захворювань, актуальних для України: порушення менструального циклу; ерозія шийки матки; кіста яїчника; міома матки; запальні захворювання, в тому числі інфекції, що передаються статевим шляхом. ***Семінарське заняття №9,10.*** Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом ЗППП. Тривожні симптоми, що вказують на наявність якого-небудь захворювання з боку статевої сфери.	**19**	12	4	8	7	
	Разом	**32**	**16**	**8**	**8**	**14**	**2**
	Разом за навчальним планом по курсу	**90**	**42**	**22**	**20**	**42**	**6**

III. НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Хвороби, які передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)»: 90 заг. обсяг: 22 год. – лекції, 20 год. – практичні заняття, 42 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль; самостійна робота 42 год. **Коефіцієнт: 2,41**

Назва модуля	Змістовий модуль I. Класичні венеричні захворювання		Змістовий модуль II. Інфекції, що передаються статевим шляхом		Змістовий модуль III. Хвороби та аномалії чоловічих та жіночих статевих органів.	
Кількість балів за модуль	*54 балів*		*99 бали*		*88 балів*	
Лекції	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Вступ. Класичні венеричні захворювання. (1 бал)	Анатомія статевих органів. Сифіліс. Гонорея. Шанкроїд. Лімфогранулематоз паховий. Гранульома венерична. (2 бали)	Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів (2 бали)	Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів (2 бали)	Хвороби, аномалії та пухлини чоловічих статевих органів. Баланіти, простати тощо. (2 бали)	Хвороби жіночих статевих органів і молочних залоз. Патологія вагітності. Хвороби жіночих статевих органів: дисгормональні; запальні: пухлинні. Хвороби, аномалії та пухлини жіночих статевих органів. (2 бали)
Теми семінарських занять		Анатомія статевих органів. Фізіологічні основи сексуальності. Класичні венеричні захворювання. (1+10 балів)	Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Сексуальність людини, моделі сексуальності. *(1+10 балів)* Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Психосексуальний розвиток людини. *(1+10 балів)* Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика. *(1+10 балів)*	Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін. Статева конституція. Сексуальні дисфункції. *(1+10 балів)* Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Методи індивідуальної профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом. *(1+10 балів)*	Репродуктивне здоров'я та його збереження. Психогігієна репродуктивного здоров'я. Контрацепція. Оральні контрацептиви - сучасний підхід. (1+10 балів)	Міома, кіста і інші хвороби - впливають на загальне та репр здоров'я жінки? (1+10 балів) Міома, кіста і інші хвороби - як вони впливають на загальне та репродуктивне здоров'я жінки? Топ-5 найбільш поширених гінекологічних захворювань, актуальних для України: порушення менструального циклу; ерозія шийки матки; кіста яїчника; міома матки; запальні захворювання, в тому числі інфекції, що передаються статевим шляхом. (2+20 балів)
Тест. завд.	10 балів		10 балів		10 балів	
Сам. робота	5 балів		5 балів		5 балів	
Мод. контр.	25 балів		25 балів		25 балів	
Підсумковий контроль	ПМК					

IV. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Класичні венеричні захворювання

Тема 1. Вступ. Класичні венеричні захворювання.

Сексуальність людини, моделі сексуальності. Сексуальні реакції та копулятивний цикл. Межі сексуальної норми та патології. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії.

Анатомо-фізіологічне забезпечення статевої сфери утвореннями центральної та периферичної нервових систем ендокринним апаратом. Зовнішні та внутрішні статеві органи. Статева система людини:статеві залози (яєчки, яєчники); статеві шляхи (сім'япроводи, яйцепроводи); додаткові утворення (придаткові статеві залози і матка);органи злягання (статевий член і піхва). Анатомія чоловічих зовнішніх і внутрішніх статевих органів, основні функції кожного органа. Анатомія жіночих зовнішніх і внутрішніх статевих органів, основні функції кожного органа.

Венерологія - розділ медицини, який досліджує причини виникнення, етапи розвитку, прояви (симптоматику), методи діагностики, лікування і профілактики венеричних захворювань. Венеричні хвороби — це інфекційні захворювання, що передаються від людини до людини переважно статевим шляхом (синоніми: ЗПСШ, ІПСШ). В даний час налічується більше 20 венеричних хвороб, що передаються статевим шляхом, збудниками яких можуть бути бактерії, віруси, найпростіші, дріжджові гриби, членистоногі.

У венерології виділяють 2 групи венеричних хвороб — це «класичні», такі як сифіліс, гонорея, шанкроїд (м'який шанкр), лімфогранулематоз венеричний, пахова гранульома. Незважаючи на те, що ця група венеричних захворювань існує і вивчається медициною давно, в даний час з'ясовується, що вивчена вона не настільки повно, як вважалося раніше. Друга група — це відносно «нові» венеричні захворювання, такі як хламідіоз, трихомоніаз, міко-та уреаплазмоз, кандидоз, а також інфекції, що викликаються герпесвірусами (герпес) і папіломавірусами. Вони існували давно, але були відкриті і почали вивчатися порівняно недавно. Венерологія вивчає не тільки захворювання, що викликаються інфекціями, що передаються статевим шляхом, але і їх наслідки, серед яких найбільш небезпечними є у чоловіків безпліддя, простатит, рак передміхурової залози, у жінок безпліддя, патологія вагітності, рак шийки матки та ін.

Сексуальність як один з основних чинників, що спонукають людей до міжособистісних контактів. Сексуальність у межах різних категорій цінності: вітальна (аспект здоров'я), культурна (історичні традиції), моральна (етико-правові аспекти), особистісна (значення різних форм сексуальної активності для конкретної людини). Сексуальність — природжена потреба і функція людського організму. Виникнення сексуального розладу внаслідок гальмування чи деформації цієї функції або її дисгармонії з іншими сферами особистості. Сексуальність як чинник форм поведінки, що не призводять до статевих контактів. Притаманність сексуальності людини властивих тваринам ознак репродуктивної та комунікативної функції. Сексуальність як вираз захоплення, прихильності, довіри, безпеки та задоволення, що є універсальною потребою людини.

Сексуальний потяг — вибіркова готовність прийняти партнера з урахуванням його статевої належності. Концепції сексуальності: а) це джерело напруженості та чуттєвої розрядки; б) це, окрім джерела розрядки, ще й задоволення від реалізації несексуальних психічних потреб; в) усе зазначене плюс створення зв'язку з іншою людиною.

Сексуальна потенція — здатність до здійснення сексуальних функцій, до сексуальної поведінки і переживання сексуальних почуттів. Сексуальна потенція як мірило чоловічої впевненості у собі.

Сексуальна збудливість - виникнення сексуального збудження

під впливом навколишнього середовища (міжособистісний вплив), а також швидкість перебігу циклу сексуальних реакцій від сексуального збудження до оргазму. Внутрішні та зовнішні чинники сексуального збудження. Аспекти сексуального збудження: готовність до сексуальних реакцій взагалі; сексуальне збудження на конкретного партнера як на бажану ціль; сексуальне збудження при фантазуванні або спогадах

Основні поняття теми: сексуальність; сексуальна потенція; венерологія; хламідіоз; трихомоніаз; міко-та уреаплазмоз; кандидоз; безпліддя; простатит; рак передміхурової залози; безпліддя; патологія вагітності; рак шийки матки;

Тема 2. Сифіліс. Гонорея. Шанкроїд. Лімфогранулематоз паховий. Гранульома венерична.

Інфекції, які передаються лише статевим шляхом, у вітчизняній медицині виділяють у групу **венеричних захворювань**. На відміну від венеричних захворювань, ЗПСШ Всесвітньою організацією охорони здоров'я в «Глобальній стратегії профілактики інфекцій, що передаються статевим шляхом, та боротьби з ними на 2006-2016 роки» виділяє поняття «безпечна статева поведінка» (безпечний секс), що включає в себе:

- Правильне і систематичне використання чоловічих і жіночих презервативів;
- Правильне застосування місцевих бактерицидних засобів, антисептиків, які значно знижують, але повністю не усувають ризик зараження;
- Періодичне обстеження за допомогою клінічної та лабораторної діагностики;
- У разі діагностування інфекції (або підозри на її наявність) спеціалізоване лікування;
- Статева стриманість;
- Обов'язкове повідомлення статевих партнерів;
- Вакцинація проти онкогенних вірусів гепатиту В і папіломавірусу людини.

Застосування презервативу під час статевого акту значно зменшує ризик зараження ЗПСШ. Для цього презерватив необхідно правильно одягати до початку статевого контакту і звертати увагу, щоб виділення з статевих органів одного партнера не могли попасти на статеві органи другого партнера до початку та після закінчення статевого акту; презерватив необхідно одягнути до початку статевих контактів і не торкатися статевих органів партнера до початку натягування презерватива. На сьогодні у розвинених країнах створено всі необхідні умови для успішної боротьби із захворюваннями, що передаються статевим шляхом. Здійснюють заходи, що запобігають поширенню цих хвороб; хворим надається безкоштовна медична допомога. Кожне ЗПСШ спричинює певний вид мікроорганізму (зокрема, бактерії, віруси тощо), наприклад: ВІЛ-інфекція — захворювання, яке спричинює вірус імунодефіциту людини; сифіліс породжує бліда спірохета; гонорею (застаріле — трипер) — гонококом; трихомоноз — трихомонада вагінальна (*Trichomonas vaginalis*) тощо. На відміну від більшості інфекційних захворювань після ЗПСШ, як правило, не виникає імунітет і, у разі повторного зараження, хвороба розвивається знову. Видужання не настає само по собі: без медичної допомоги людина не може позбутися такої хвороби і хворіє на неї все життя.

Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ) – національна проблема охорони здоров'я України. За даними МОЗ в Україні щорічно реєструється близько 400 тисяч нових випадків сифілісу, гонореї, хламідіозу, герпесу, сечостатевого мікоплазмозу, генітального кандидозу та трихомонозу. Проблему ІПСШ не можна відокремлювати від епідемії ВІЛ/СНІД в Україні, оскільки одним з основних шляхів передачі ВІЛ-інфекції є статевий. ІПСШ, збудниками яких є більше 30 різних бактерій, вірусів та паразитів, поширюються переважно при сексуальних контактах, включаючи вагінальний, анальний і оральний секс. Деякі ІПСШ можуть передаватися при шкірному сексуальному контакті. Мікроорганізми, що викликають ІПСШ, можуть також поширюватися при переливанні продуктів крові та пересадці тканин. Багато ІПСШ, включаючи

хламідіоз, гонорею, гепатит В, ВІЛ, ВПЛ, ВПГ-2 і сифіліс, можуть також передаватися від матері дитині під час вагітності та пологів.

Людина може мати ІПСШ без явних симптомів хвороби. Тому термін «інфекція, що передається статевим шляхом» ширше терміна «хвороба, що передається статевим шляхом» (ХПСШ). Загальні симптоми ХПСШ включають вагінальні виділення, виділення з сечівника у чоловіків, генітальні виразки і болі в області живота. З найбільшою захворюваністю пов'язані 8 з більш ніж 30 відомих патогенів, що передаються при сексуальних контактах. В даний час лікуються 4 з цих 8 інфекцій, а саме сифіліс, гонорея, хламідіоз і трихомоніаз. Інші 4 інфекції, такі як гепатит В, герпес, ВІЛ та ВПЛ, є вірусними і не лікуються, але завдяки лікуванню їх вплив можна зменшити.

Основні поняття теми: сифіліс; гонорея; шанкроїд; лімфогранулематоз паховий; хламідіоз, гепатит В, ВІЛ, ВПЛ, ВПГ-2 і сифіліс,гранульома венерична.

Семінарське заняття № 1. Анатомія статевих органів. Фізіологічні основи сексуальності. Класичні венеричні захворювання. Природно-техногенні небезпеки їх причини, наслідки, шляхи запобігання. Проблеми природно-соціальних небезпек та шляхи їх запобігання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. Інфекції, що передаються статевим шляхом

Тема 3. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів

Сечостатевий трихомоніаз. Кандидозні вульвовагиніти і баланопостити. Сечостатевий мікоплазмоз. Генітальний герпес. Гострі бородавки. Генітальний контагіозний молюск. Гарднерельозний вагініт. Урогенітальний шигельоз гомосексуалістів. Лобкової педикульоз. Короста.

Анатомо-фізіологічне забезпечення статевої сфери утвореннями центральної та периферичної нервових систем ендокринним апаратом. Зовнішні та внутрішні статеві органи. Статева система людини: статеві залози (яєчки, яєчники); статеві шляхи (сім’япроводи, яйцепроводи); додаткові утворення (придаткові статеві залози і матка);органи злягання (статевий член і піхва). Анатомія чоловічих зовнішніх і внутрішніх статевих органів, основні функції. Біологічні фактори, що зумовлюють сексуальність, зв’язок між анатомією та фізіологією, між нервовою і гуморальною системами та між сексуальними реакціями і переживаннями.Вивільнення сексуальності людини у процесі філогенезу й онтогенезу від біологічної детермінованості, велика залежність сексуальності від психологічних і соціокультурних чинників.

Еротичний компонент кохання - типово людська особливість. Нерозривний зв’язок нервової та ендокринної систем (нейросекреція — виділення нейромедіаторів, передання нервових подразників, які стимулюють залозисті клітини ендокринної системи). Вплив кори головного мозку на сексуальну реактивність. Кора головного мозку - перший рівень регуляції сексуальних функцій, пов’язаний з умовними рефлексами (сигналом є зміна зовнішнього середовища у зв’язку з виникненням або зникненням сексуальної напруженості), сферою уявлення, елементарними асоціаціями.

Гіпоталамус - центр потягів, його роль у регуляції рівня статевих гормонів. Регулюючий вплив сексуальних центрів гіпоталамусу насексуальні центри спинного мозку. Спинномозкові центри, відповідальні за реакції у статевих органах. Гормональна система. Гормони - біологічно активні речовини, які діють у дуже малих дозах і є матеріальним субстратом інформації, що передається в організмі. Гормональна регуляція на центральному рівні (гіпоталамо-гіпофізарна система), на рівні статевих залоз і на канинному рівні.Вплив гормонів на сексуальність і сексуальну поведінку чоловіків і жінок. Вплив гормональних змін на статевий потяг у жінок у різних фазах менструального циклу.

Основні поняття теми: сечостатевий трихомоніаз; кандидозні вульвовагиніти і баланопостити; сечостатевий мікоплазмоз; генітальний герпес; гострі бородавки; генітальний контагіозний молюск;

гарднерельозний вагініт; урогенітальний шигельоз гомосексуалістів; лобковий педикульоз; короста; статева система людини: статеві залози (яєчки, яєчники); статеві шляхи (сім'япроводи, яйцепроводи); додаткові утворення (придаткові статеві залози і матка); органи злягання (статевий член і піхва).

***Семінарське заняття* №2**. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Сексуальність людини, моделі сексуальності.

Психосексуальний розвиток людини.

***Семінарське заняття* № 4.** Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Сексуальні реакції та копулятивний цикл. Межі сексуальної норми та патології. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії.

Тема 4. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів

Інфекція, що викликається вірусом імунодефіциту людини (СНІД).Гепатити. Цитомегалія. Амебіаз (переважно у гомосексуалістів). Лямбліоз. Сепсис новонароджених. Тропічні тропонематози.

Основні поняття теми: СНІД; гепатити; цитомегалія; амебіаз; лямбліоз; сепсис новонароджених; тропічні тропонематози.

***Семінарське заняття* №5**. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін. Статева конституція. Сексуальні дисфункції.

***Семінарське заняття* №6.** Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Методи індивідуальної профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. Хвороби та аномалії чоловічих та жіночих статевих органів

Тема 5. Хвороби, аномалії та пухлини чоловічих статевих органів. Баланіти, простати тощо.

Захворювання, що передаються статевим шляхом (ЗПСШ), в т.ч. ВІЛ / СНІД, незапланована вагітність, аборти як основні проблемами репродуктивної сфери.

Запальні захворювання нижнього відділу статевих органів: піхви (кольпіт/вагініт); зовнішніх статевих органів (вульвіт); великої залози пристінку піхви (бартолініт); шийки матки (цервіцит); внутрішньої оболонки шийного каналу (ендоцервіцит).

Запальні захворювання органів малого тазу: внутрішньої оболонки матки (ендометрит); маткових труб (сальпінгіт); яєчників і маткових труб (сальпінгоофорит, аднексит); стінок матки (міометрит); тазової очеревини (пельвіоперитоніт).

Основні ознаки нормальної (фізіологічної) вагітності. Особливості харчування під час вагітності. Методи контрацепції. Методи розпізнавання фертильності (природні методи). Методи розпізнавання фертильності (природні методи). Бар'єрна контрацепція. Гормональна контрацепція. Внутрішньоматкові контрацептиви. Добровільна хірургічна стерилізація.

Простатит (лат. *prostatitis*; анат. *prostata*- передміхурова залоза + *-itis*- запалення) — запалення передміхурової залози (простати).

Передміхурова залоза — це суто чоловічий орган, внаслідок чого простатит може розвинутися тільки у чоловіків. У жінок у дистальній третині сечовипускного каналу (уретри) існують **залози Скіна** (Skene's glands) - аналоги простати, запалення яких може спричинити розвиток клінічних

ознак, схожих з проявами простатиту. Простатит є досить поширеним захворюванням і в США становить 8 % від усіх урологічних захворювань і 1 % від причин первинного звернення до лікаря.

Відповідно до критеріїв Американського Національного Інституту Охорони здоров'я (NIH USA) від 1995розрізняють чотири категорії простатиту:

1. Гострий (бактеріальний) простатит;
2. Хронічний бактеріальний простатит;
3. Хронічний небактерійний простатит / синдром хронічного тазового болю (CP / CPPS);

Запальний хронічний тазовий больовий синдром (в секреті простати, сечі і еякулятівизначають лейкоцити);

Незапальний хронічний тазовий больовий синдром, при якому ознаки запалення відсутні;

4. Асимптоматичний хронічний простатит.

Хронічний бактеріальний. Виникає в результаті інфекції, що уражує передміхурову залозу.

Факторами, що призводять до хронічного простатиту, є:

- Хронічне переохолодження.
- Несвоєчасне випорожнення сечового міхура.
- Тривалі періоди стриманості, точніше нерегулярність статевого життя.
- Малорухливий спосіб життя.
- Супутні захворювання сечостатевої системи (пієлонефрит).
- Шкідливі звички (куріння, алкоголізм).
- Хронічні запальні захворювання організму (хронічний бронхіт) і хронічні осередки інфекції у вашому організмі (наприклад, тонзиліт, невилікувані каріозні зуби).
- Перенесені венеричні і урологічні захворювання (гонорея, уретрит).

Сексуальні реакції — відповідь організму (як на фізіологічному, так і на психологічному рівні) на зовнішні і внутрішні сексуальні подразники. Ерекція як феномен і як рефлекс на рівні спинного мозку, психічна ерекція. Еякуляція у здорових чоловіків — фізіологічний прояв оргазму.

Поняття копулятивного циклу. Стадії копулятивного циклу: наростаюче збудження, плато, оргастична стадія завершення. Поняття стану попередньої нейрогуморальної готовності, психічної стадії, ерекційної стадії, фрикційної стадії, плато, стадії еякуляції, рефрактерної стадії. Абсолютна та відносна незбудливість. Сексуальні реакції жінок. Копулятивний цикл у жінки, феноменологічні прояви його стадій. Фізіологічні реакції позастатевими органами у відповідь на сексуальну стимуляцію. Складові копулятивного циклу: нейрогуморальна, психічна, ерекційна, копулятивна, еякуляторна. Кожна наступна складова приєднується до попередньої, при цьому попередні складові не тільки зберігаютъ досягнутий рівень активності, а й підсилюють його аж до досягнення еякуляції та оргазму. Порушення копулятивного циклу за відсутності однієї зі складових. Класифікація жіночого оргазму (за Свядощем): за джерелом виникнення, за локалізацією, за перебігом. За перебігом оргазм класифікується за якісними та ількісними ознаками, за інтенсивністю. Класифікація жіночого оргазму (за Здравомисловим): фізіологічні форми оргазму, патологічні форми оргазму

Основні поняття теми: копулятивний цикл; простатит; пухлини; хвороби; хронічний бронхіт.

Тема 6. Хвороби жіночих статевих органів і молочних залоз.

Патологія вагітності. Ерекція сексуальність Хвороби жіночих статевих органів: дисгормональні; запальні: пухлинні. Хвороби, аномалії та пухлини жіночих статевих органів.

Хвороби жіночих статевих органів поділяються на: *1) дисгормональні; 2) запальні: 3) пухлинні.* Серед дисгормональних захворювань часті залозиста гіперплазія слизової оболонки матки і псевдоерозія матки. При залізистої гіперплазії ендометрія відбувається його різке потовщення внаслідок поліпозних виростів. Гістологічно розрізняють железисто-кістозна і атипові гіперплазію, або дифузний аденоматоз.

Ендоцервікоз (псевдоерозія) шийки матки розташовується у зовнішнього маточного зіва на кордоні багатошарового плоского епітелію шийки і призматичного епітелію її каналу. Ендоцервікоз представлений разрастаниями високого призматичного епітелію у вигляді сосочків (сосочковая псевдоерозія) або залоз (залозиста псевдоерозія). У зв'язку з великою кількістю кровоносних судин вона має вигляд яскраво-червоної плями, що створює імітацію ерозії. Атипова залозиста гіперплазія ендометрію і ендоцервікоз шийки матки вважаються передраковими захворюваннями.

Запальні процеси в жіночих статевих органах - це найчастіше прояв основного захворювання (). Найбільш часто зустрічається ендометрит, який може бути гострим і хронічним. Серед пухлинних захворювань жіночих статевих органів велике клінічне значення має рак шийки та тіла матки, а також хоріонепітеліома.

До патології вагітності відносять *сепсис, туберкульоз, сифіліс, гонорея* еклампсію, позаматкову вагітність, самовільний аборт, передчасні пологи, міхурово занесення. Після пологів або абортів можуть розвитися родова інфекція матки, плацентарний поліп і хоріонепітеліома.

Еклампсія - один з різновидів токсикозів вагітності. Найбільш важкі зміни викликаються поєднанням генералізованої внутрішньосудинної коагуляції, з геморагіями, масивних некрозів з крововиливами в печінці, Мезангіопроліферативний гломерулонефриту з некронефроза і геморраргіями.

Печінково-ниркова недостатність стає однією з головних причин смерті. Пузирний замет - це зміна плаценти, гідропічна і кістозне перетворення ворсин хоріона, що супроводжується проліферацією епітелію і синцитіальних клітин. В результаті цього ворсини перетворюються на прозорі пухирчастих утворення, що нагадують грона винограду. Вростання змінених ворсин в товщу м'язового шару матки говорить про деструірующім міхурово заметі, який може перейти в хоріонепітеліому. До дисгормональних хвороб молочної залози відноситься її доброякісна дисплазія (мастопатія, хвороба Реклю - Шіммельбуша), яка характеризується порушенням диференціювання епітелію, його атипізмом, порушенням гістоструктури, але без інвазії базальної мембрани і з можливістю зворотного розвитку. Її виникнення пов'язане з порушенням балансу естрогенів. Розрізняють дві основні форми *мастопатії*: непроліферативну і проліферативну. Запалення молочної залози (*мастит*) може бути гострим і хронічним.

Фіброаденома - це доброякісна пухлина молочної залози. Вона може бути внутрипротоковою, внутридольковою і філлоідна (листоподібною). До різновидів раку молочної залози відносять: а) неінфільтруючий дольковий рак (дольковий рак на місці "); б) неінфільтруючий внутрішньопротоковий рак (протоковий рак на місці); в) хвороба Педжета. Рак молочної залози дає як лімфогенні, так і гематогенні метастази, можуть також виникнути рецидиви.

Психосексуальний розвиток — один із аспектів індивідуального психічного розвитку, з його закінченням починається зріла сексуальність.Три етапи психосексуального розвитку, їх загальні закономірності. Особливості фазового розвитку і зміни співвідношення біологічного та соціального компонентів у становленні сексуальності. Перший етап (1–7 років) — формування статевої самосвідомості(ідентичності), яка зумовлена внутріутробним диференціюванням мозку та здійснюється під впливом мікросоціального середовища. Фаза вироблення установки та фаза навчання і закріплення установки.Другий етап (7–13 років) — формування стереотипу статеворольової поведінки. Третій етап (12–26 років) — становлення психосексуальних орієнтацій, неможливих без нейрогуморального забезпечення. Стадії третього етапу психосексуального розвитку: платонічне, еротичне та сексуальне лібідо, кожна з них складається з двох фаз — вироблення установки; навчання та закріплення установки. Розлади психосексуальної орієнтації як наслідок відставання в часі якоїсь стадії та зміни порядку розвитку.

Основні поняття теми: міома; кіста; репродуктивне здоров'я; порушення менструального циклу; ерозія шийки матки; кіста яїчника; міома матки; запальні захворювання, мастопатія, хвороба Реклю – Шіммельбуша сепсис, туберкульоз, сифіліс, гонорея, фіброаденома

***Семінарське заняття* №7.** Репродуктивне здоров'я та його збереження. Психогігієна репродуктивного здоров'я. Контрацепція. Оральні контрацептиви - сучасний підхід. Комбіновані гормональні КПК (КОК). Пероральні гормональні контрацептиви, що містять тільки прогестаген (комбіновані оральні таблетки).

***Семінарське заняття* №8.** Міома, кіста і інші хвороби - як вони впливають на загальне та репродуктивне здоров'я жінки?

Топ-5 найбільш поширених гінекологічних захворювань, актуальних для України: порушення менструального циклу; ерозія шийки матки; кіста яїчника; міома матки; запальні захворювання, в тому числі інфекції, що передаються статевим шляхом.

Семінарське заняття №9-10. Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом ЗППП. Тривожні симптоми, що вказують на наявність якого-небудь захворювання з боку статевої сфери.

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль І. Класичні венеричні захворювання

Семінарське заняття № 1. Анатомія статевих органів. Фізіологічні основи сексуальності. Класичні венеричні захворювання. Природно-техногенні небезпеки їх причини, наслідки, шляхи запобігання. Проблеми природно-соціальних небезпек та шляхи їх запобігання.

Змістовий модуль ІІ. Інфекції, що передаються статевим шляхом

Семінарське заняття №2. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Сексуальність людини, моделі сексуальності.

Семінарське заняття №3. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Психосексуальний розвиток людини.

Семінарське заняття № 4. Хвороби, що передаються статевим шляхом, та їх профілактика. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням статевих органів. Сексуальні реакції та копулятивний цикл. Межі сексуальної норми та патології. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії.

Семінарське заняття №5. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін. Статева конституція. Сексуальні дисфункції.

Семінарське заняття №6. Інфекції, що передаються статевим шляхом з переважним ураженням інших органів. Методи індивідуальної профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом.

Змістовий модуль ІІІ. Хвороби та аномалії чоловічих та жіночих статевих органів

Семінарське заняття №7. Репродуктивне здоров'я та його збереження. Психогігієна репродуктивного здоров'я. Контрацепція. Оральні контрацептиви - сучасний підхід. Комбіновані гормональні КПК (КОК). Пероральні гормональні контрацептиви, що містять тільки прогестаген (комбіновані оральні таблетки).

Семінарське заняття №8. Міома, кіста і інші хвороби - як вони впливають на загальне та репродуктивне здоров'я жінки?

Топ-5 найбільш поширених гінекологічних захворювань, актуальних для України: порушення менструального циклу; ерозія шийки матки; кіста яїчника; міома матки; запальні захворювання, в тому числі інфекції, що передаються статевим шляхом.

Семінарське заняття №9-10. Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом ЗППП. Тривожні симптоми, що вказують на наявність якого-небудь захворювання з боку статевої сфери.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль І. Змістовий модуль І. Класичні венеричні захворювання (14 год.)		
Тема 1. Природно-техногенні небезпеки їх причини, наслідки, шляхи запобігання. Проблеми природно-соціальних небезпек та шляхи їх запобігання. (7 год.)	Поточний	5
Тема 2. Анатомія і фізіологія статевих органів. Фізіологічні основи сексуальності. Захворювання, що передаються статевим шляхом (ЗПСШ), в т.ч. ВІЛ / СНІД, незапланована вагітність, аборти як основні проблемами репродуктивної сфери. Запальні захворювання нижнього відділу статевих органів: піхви (кольпіт/вагініт); зовнішніх статевих органів (вульвіт); великої залози пристінку піхви (бартолініт); шийки матки (цервіцит); внутрішньої оболонки шийного каналу (ендоцервіцит). Запальні захворювання органів малого тазу: внутрішньої оболонки матки (ендометрит); маткових труб (сальпінгіт); яєчників і маткових труб (сальпінгоофорит, аднексит); стінок матки (міометрит); тазової очеревини (пельвіоперитоніт). (7 год.)	Поточний	
Змістовий модуль ІІ. Змістовий модуль ІІ. Інфекції, що передаються статевим шляхом (14 год.)		
Тема 3. Сексуальність людини, моделі сексуальності.статевих органів. Психосексуальний розвиток людини. (7 год.)	Поточний	5
Тема 4. Сексуальні реакції та копулятивний цикл. Межі сексуальної норми та патології. Аномалії сексуальної поведінки, парафілії. Відносність сексуальної норми, динаміка вікових змін. Статева конституція. Сексуальні дисфункції. (7 год.)	Поточний	
Змістовий модуль ІІІ. Змістовий модуль ІІІ. Хвороби та аномалії чоловічих та жіночих статевих органів (14 год.)		
Тема 5. Основні ознаки нормальної (фізіологічної) вагітності. Особливості харчування під час вагітності. Методи контрацепції. Методи розпізнавання фертильності (природні методи). Методи	Поточний	5

розпізнавання фертильності (природні методи). Бар'єрна контрацепція. Гормональна контрацепція. Внутрішньоматкові контрацептиви. Добровільна хіургічна стерилізація. Контрацепція. Оральні контрацептиви - сучасний підхід. Комбіновані гормональні КПК (КОК). Пероральні гормональні контрацептиви, що містять тільки прогестаген (комбіновані оральні таблетки). Топ-5 найбільш поширених гінекологічних захворювань, актуальних для України: порушення менструального циклу; ерозія шийки матки; кіста яїчника; міома матки; запальні захворювання, в тому числі інфекції, що передаються статевим шляхом. (7 год.)		
Тема 6. Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом ЗППП. Тривожні симптоми, що вказують на наявність якого-небудь захворювання з боку статевої сфери. (7 год.)	Поточний	
Разом: 42 год.		15

VII. СИСТЕМА ПОТОЧОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни ««Хвороби, які передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип пооопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, 8.2, табл. 8.3.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

Вид діяльності	**Бал**	**∑ балів**
1. Відвідування лекцій	**1**	11 х **1** = 11
2. Відвідування практичних занять	**1**	10 х **1** = 10
3. Виконання практичних робіт	**10**	10 х **10** = 100
4. Тестовий контроль	**10**	3 х **10** = 30
5.Самостійна робота	**5**	3 х 5 = 15
5. Виконання мод. контр. роботи	**25**	3 х **25** = 75
РАЗОМ БАЛІВ		**241**

Розрахунок коефіцієнту: **241 : 100 = 2,41**

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- ***Методи усного контролю*:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування,

співбесіда, залік.

➢ ***Методи письмового контролю:*** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт.

➢ ***Методи самоконтролю:*** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.3

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка в балах	**Оцінка за шкалою ECTS**	
	Оцінка	**Пояснення**
90-100	**A**	**Відмінно** *Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*
82-89	**B**	**Дуже добре** *Вище середнього рівня з кількома помилками*
75-81	**C**	**Добре** *В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*
69-74	**D**	**Задовільно** *Непогано, але зі значною кількістю недоліків*
60-68	**E**	**Достатньо** *Виконання задовольняє мінімальним критеріям*
35-59	**FX**	**Незадовільно** *З можливістю повторного складання*
1-34	**F**	**Незадовільно** *З обов'язковим повторним курсом*

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, складання контрольних нормативів, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під

час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Лекції,
- семінарські заняття,
- індивідуальні консультації,
- самостійна робота з літературою,
- складання контрольних нормативів,
- виконання контрольних робіт, рефератів.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю.

X. ОБ'ЄМИ ВИМОГ ДО КУРСУ

1. Сексологія як наука.
2. Складові сучасної сексології.
3. Цілі та завдання вивчення дисципліни "
4. Сексуальність людини, концепції сексуальності.
5. Первинні та вторинні статеві ознаки у чоловіків.
6. Первинні та вторинні статеві ознаки у жінок.
7. Анатомія чоловічих статевих органів.
8. Функції окремих органів чоловічої статевої системи.
9. Анатомія жіночих статевих органів.
10. Функції окремих органів жіночої статевої системи.
11. Забезпечення статевої функції нервово-ендокринним апаратом.
12. Статеві гормони, їх вплив на сексуальну поведінку.
13. Центральна гормональна регуляція статевої функції.
14. Гормональна функція статевих і надниркових залоз.
15. Ерогенні зони, їх значення.
16. Етапи психосексуального розвитку, їх закономірності.
17. Суть і значення формування статевої самосвідомості.
18. Суть і значения формування стереотипу статеворольової поведінки.
19. Суть і значення становлення психосексуальних орієнтацій.
20. Стадії третього етапу психосексуального розвитку , їх фази.
21. Характеристика стадії платонічного лібідо.
22. Характеристика стадії еротичного лібідо.
23. Характеристика стадії сексуального лібідо.
24. Сексуальні реакції чоловіків, копулятивний цикл у чоловіків.
25. Сексуальні реакції жінок, копулятивний цикл у жінок.
26. Стадії та складові копулятивного циклу.
27. Поняття мастурбації.
28. Фізіологічні форми мастурбації.
29. Патологічні форми мастурбації.
30. Поняття оргазму.
31. Принципи класифікації жіночого оргазму.
32. Поняття норми в сексології.
33. Партнерська сексуальна норма, критерії оцінки.
34. Індивідуальна сексуальна норма, критерії оцінки.
35. Типи сексуальної мотивації та сексуальної установки.
36. Сексуальне здоров'я, вікові особливості сексуальної функції.
37. Поняття статевої конституції.
38. Критерії визначення статевої конституції. Шкала векторного визначення статевої конституції.
39. Вплив міжособистісних стосунків у сім'ї на сексуальні взаємини.
40. Порушення лібідо у чоловіків.
41. Еректильні порушення у чоловіків.

42. Розлади еякуляції.
43. Сексуальна дисгармонія у жінок, порушення оргазму у жінок.
44. Гіперсексуальність у чоловіків і жінок. Сатиріаз, німфоманія.
45. Вагінізм.
46. Безпліддя, його причини.
47. Контрацепція, її суть.
48. Методи контрацепції, їх переваги та недоліки.
49. Фізіологічний метод контрацепції.
50. Механічні методи контрацепції.
51. Хімічні методи контрацепції.
52. Гормональні методи контрацепції.
53. Внутрішньоматкові методи контрацепції.
54. Хірургічні методи контрацепції.
55. Перерваний статевий акт як метод контрацепції.
56. Аборт, його суть та наслідки для здоров'я.
57. Хвороби, що передаються статевим шляхом, їх загальна характеристика.
58. Особливості проявів сифілісу.
59. Шляхи передачі сифілісу та його профілактика.
60. Класифікація сифілісу.
61. Клінічні особливості різних форм сифілісу.
62. Гонорея, її прояви.
63. Шляхи передачі гонореї та її профілактика.
64. ВІЛ/СНІД, основні прояви.
65. Шляхи передачі ВІЛ та його профілактика.
66. Поняття парафілії та перверсії.
67. Класифікація парафілій.
68. Критерії надання переваги сексуальному об'єкту.
69. Гомосексуалізм, його формування і види.
70. Транссексуалізм.
71. Трансвестизм.
72. Чинники, що впливають на рівень сексуальної злочинності.
73. Стать і сексуальна злочинність, вплив гормональних та інших чинників.
74. Алкоголь і сексуальність, алкоголь і сексуальна злочинність.
75. Роль спадковості та виховання у скоєнні злочинів.
76. Ексгібіціонізм.
77. Фетишизм.
78. Сексуальні злочини проти дітей, їх особливості.
79. Інцест, поширеність, особливості сімейного мікроклімату.
80. Поняття зґвалтування, поширеність, кримінальна відповідальність.
81. Гонорея. Шанкроїд. Лімфогранулематоз паховий. Гранульома венерична.
82. Анатомія статевих органів.
83. Фізіологічні основи сексуальності.
84. Класичні венеричні захворювання.
85. Природно-техногенні небезпеки їх причини, наслідки, шляхи запобігання.

86. Проблеми природно-соціальних небезпек та шляхи їх запобігання.
87. Сечостатевий хламідіоз.
88. Сечостатевий трихомоніаз.
89. Кандидозні вульвовагиніти і баланопостити. Сечостатевий мікоплазмоз.
90. Генітальний герпес. Гострі бородавки.
91. Генітальний контагіозний молюск. Гарднерельозний вагініт.
92. Цитомегалія. Амебіаз (переважно у гомосексуалістів).
93. Лямбліоз.
94. Сепсис новонароджених.
95. Тропічні тропонематози.
96. Основні ознаки нормальної (фізіологічної) вагітності. Особливості харчування під час вагітності.
97. Методи контрацепції. Методи розпізнавання фертильності (природні методи).
98. Методи розпізнавання фертильності (природні методи). Бар'єрна контрацепція. Гормональна контрацепція. Внутрішньоматкові контрацептиви. Добровільна хіургічна стерилізація.
99. Основи репродуктивного здоров'я жінки.
100. Захворювання, що передаються статевим шляхом (ЗПСШ), в т.ч. ВІЛ / СНІД, незапланована вагітність, аборти як основні проблемами репродуктивної сфери.
101. Запальні захворювання нижнього відділу статевих органів: піхви (кольпіт/вагініт); зовнішніх статевих органів (вульвіт); великої залози пристінку піхви (бартолініт); шийки матки (цервіцит); внутрішньої оболонки шийного каналу (ендоцервіцит).
102. Запальні захворювання органів малого тазу: внутрішньої оболонки матки (ендометрит); маткових труб (сальпінгіт); яєчників і маткових труб (сальпінгоофорит, аднексит); стінок матки (міометрит); тазової очеревини (пельвіоперитоніт).

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Антонян Ю. М., Ткаченко А. А., Шостакович Б. В. Криминальная сексология. — М.: Спарк, 1999. — 464 с. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. – К.: Професіонал, 2004. - 480 с.
2. Генетика людини з основами психогенетики : [навч. посіб для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Маруненко, О. В. Тимчик, Є. О. Неведомська. – К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2015. – 232 с. (Гриф МОН №1/11-8804 від 22.09.2010 р.)
3. Психогенетика : [навч. посіб для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Маруненко, О. В. Тимчик, Є. О. Неведомська. – К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2015. – 232 с. (Гриф МОН №1/11-8804 від 22.09.2010 р.)
4. Збірник задач з генетики людини : [навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] / О. В. Тимчик, І. М. Маруненко. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 102 с. (Гриф МОН № 1/118802 від 22.09.2010 р.)
5. Статеві хвороби. [підручник для студ. вищ. навч. закл.] / І. І. Мавров. – Тернопіль : Укрмедкнига, ТДМУ, 2005. – 716 с.
6. Медико-соціальні основи здоров'я: [навч. посіб для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Маруненко, О. В. Тимчик, – К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2016. – 316 с. (Гриф МОН №1/11-8804 від 22.09.2010 р.)
7. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. – К.: Професіонал, 2006. - 480 с.
8. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Волковська Г. І., Мойсак О.Д., Тимчик О.В. Основи генетики: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних і самостійних робіт [для студ. небіол. спец. вищ. навч. закл.] / І.М. Маруненко, Є.О. Неведомська, Г.І. Волковська, О.Д. Мойсак, О.В. Тимчик/ - *1*3-те вид., перероб. і доп. - Київський університет Бориса Грінченка, 2016.-44*с.*
9. Мойсак О.Д., Тимчик О.В. Педіатрія*:* Посібник для проведення практичних робіт студентів небіологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / О.В. Тимчик, О.Д. Мойсак .- 13-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2016.-76с.
10. Мойсак О.Д., Тимчик О.В. Педіатрія*:* Посібник для проведення практичних робіт студентів небіологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / О.В. Тимчик, О.Д. Мойсак .- 13-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2017.-76с.

11. Мойсак О.Д., Тимчик О.В., Бісмак О.В. Основи охорони здоров'я: посібник для проведення практичних робіт студентів небіологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / О.В. Тимчик, О.Д. Мойсак, О.В. Бісмак.- 13-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2016.-76с.
12. Неведомська Є.О., Омері І.Д., Лехолетова М.М. Миколаївна, Тимчик О.В. Анатомія, фізіологія та безпека життєдіяльності у хореографії : навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт [для студ. небіолог. спец. вищ. навч.закл.] / Є.О. Неведомська, І.Д. Омері, М.М. Лехолетова, О.В. Тимчик, / .- 13-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2016.-52с.
13. Неведомська Є.О., Маруненко І.М., Тимчик О.В., Омері, І,Д., Полковенко О.В. Вікова фізіологія та валеологія : посібник для проведення практичних робіт студентів небіологічних спеціальностей вищих навчальних закладів/ Є.О. Неведомська, І.М. Маруненко, І.Д. Омері, О.В. Тимчик, О.В. Полковенко/ - 13-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2016.-44с.
14. Неведомська Є. О. Анатомія і фізіологія людини: навч.-метод. посіб. для практичних і састійних робіт студ. вищ. навч. закл. / Євгенія Олексіївна Неведомська. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2016. – 54 с.
15. Тимчик О.В.,Мойсак О. Д. Основи медичних знань : навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт [для студ. небіолог. спец. вищ. навч.закл.] / О.В. Тимчик, О.Д. Мойсак .- 13-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2016.-64с.
16. Мойсак О. Д. , Тимчик О.В. Основи медичних знань : навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт [для студ. небіолог. спец. вищ. навч.закл.] / О.В. Тимчик, О.Д. Мойсак .- 14-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2017.-64с.
17. Тимчик О.В., Мойсак О.Д., Омері І.Д. Анатомія і фізіологія дитини: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт [для студ. небіолог. спец. вищ. навч.закл.] / О.В. Тимчик, О.Д. Мойсак, І.Д. Омері / .- 13-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2016.-54с.
18. Тимчик О.В., Мойсак О.Д., Омері І.Д. Анатомія і фізіологія дитини: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт [для студ. небіолог. спец. вищ. навч.закл.] / О.В. Тимчик, О.Д. Мойсак, І.Д. Омері / .- 14-те вид., перероб. і доп. .- Київський університет Бориса Грінченка, 2017.-54с.

Додаткова:

1. Анатомия и физиология человека (с возрастными особенностями) // М.Р. Сапин, В.И. Сивоглазов. Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений. — 3-е изд. , стереотип. — М.: Издательский центр «Академия», 2002. — 448 с.
2. Афцелиус Б. Анатомия клетки. Перев. с англ.- М.: Просвещение, 1968. - 280 с.
3. Збірник задач з генетики людини : [навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] / О. В. Тимчик, І. М. Маруненко. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 102 с. (Гриф МОН № 1/118802 від 22.09.2010 р.)
4. Колесник Н.В. Анатомия человека. - М.: Высшая школа, 1967. - 430 с.
5. Кисельов Ф.С. Анатомія і фізіологія дитини з основами шкільної гігієни. - К.: Радянська школа, 1967. - С.217-229.
6. Мак-Моррей У. Обмен веществ у человека. - М.: Мир, 1980. - 280 с.
7. Массаргін А.Г., Массаргін В.Г., Гончарова В.М. Анатомія і фізіологія людини. - К.: Радянська школа, 1975. - 167 с.
8. Свиридов О.І. Анатомія людини: Підручник / За ред. І.І. Бобрика. - К.: Вища шк., 2001. - 399 с.
9. Старушенко Л.І. Клінічна анатомія і фізіологія людини: Навч. посібник. - К.: УСМП, 2001. – 242 с.
19. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: Підручник / П.І. Сидоренко, Г.О. Бондаренко, С.О. Куц. – К.: Медицина, 2011. – 248 с.
10. Синельников Р.Д. , Синельников Я.Р. Атлас анатомии человека. В 4-х томах. М., 1989 - 1990.
11. Хорол И.С. Гормоны и жизнь. – М.: Просвещение, 1971. - 98 с.
12. Шапошникова В.И. Биоритмы - часы здоровья. - М.: Сов. спорт, 1991. - 63 с.
13. Чуприков А. П., Цупрык Б. М. Сексуальные преступления. — К., 2000. — 180 с.

Робоча програма навчальної дисципліни

«ХВОРОБИ, ЯКІ ПЕРЕДАЮТЬСЯ СТАТЕВИМ ШЛЯХОМ (СТАТЕВІ ХВОРОБИ)»

Укладачі:

Олеся Володимирівна Тимчик, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка.

«Хвороби, які передаються статевим шляхом (Статеві хвороби)». Робоча програма навчальної дисципліни / Укладачі: О.В. Тимчик. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 30 с.